

HALKILARIN DEMOKRATİK
GÖRÜŞLERİ

Sayı : 16973

Tarih : 18.02.2022

59200

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Çevre ve Şehircilik Bakanı Murat KURUM** tarafından Anayasanın 98 ve İçtüzüğü'nün 96. ve 99. Maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Muazzez ORHAN IŞIK
Van Milletvekili

Van Gölü sahillerindeki çarpık yapılaşma ve çevreye bu yapılardan atılan atıklar, gölü tehdit etmektedir. Van'ın Gevaş, Tuşba, Erciş ve Edremit sahillerindeki ve Bitlis'in Ahlat, Adilcevaz ve Tatvan sahillerindeki en büyük çarpık yapılaşmayı kamu kurum ve kuruluşlarının dinlenme tesisleri ve kamplar oluşturuyor. Kıyı kanununun da ihlal edildiği bu yapılar öte yandan halkın kullanımına kapalı durumdadır. 3621 sayılı kıyı kanuna göre, kıyıdan 100 metreye kadar yapının yasak olduğu belirtilmesine rağmen, Van Gölü sahillerinde bu kural uygulanmamaktadır. Kıyı kanununu uygulaması gereken kamu kurumları başta olmak üzere birçok kişi ve kurum; gölün sahillerine eğitim ve dinlenme tesisleri adı altında yapılar tesis etmiş ve kıyı kanununu ihlal etmiştir. Toplumun yararlanmasına açık olmayan, ayrıcalıklı veya ücretli kullanım söz konusu olan bu yapılar halkın kullanımına açılmalıdır. Söz konusu yasaya göre; kıyı, herkesin eşitlik ve serbestlikle yararlanmasına açık olup, buralarda hiçbir yapı yapılamaz; duvar, çit, parmaklık, tel örgü, hendek, kazık ve benzeri engeller oluşturulamaz. Yasada "Kıyılarda, kıyıyı değiştirecek boyutta kazı yapılamaz; kum, çakıl vesaire alınamaz veya çekilemez. Kıyılara moloz, toprak, curuf, çöp gibi kirletici etkisi olan atık ve artıklar dökülemez. Kıyının kumluk veya çakıllık olduğu alanlarda denize girme, güneşlenme, amatör su sporları gibi faaliyetlerin gerçekleştirilmesine yönelik rekreatif amaçlı da iskele yapılamaz." şeklindeki düzenlemeler bizzat kamu kurumları tarafından ihlal edilmektedir. Van Gölü sahili boyunca, Vali Yazlığı, Edremit Kaymakamlığı, Devlet Su İşleri Kampları, Karayolları Genel Müdürlüğü Kampı, Maliye Bakanlığı Kampı, Diyanet İşleri Kampı, Milli Eğitim Bakanlığı Hizmet İçi Eğitim Enstitüsü, Kızılay Kampı, Vepsaş Elektrik Enerjisi Üretim Merkezleri ve Lojmanları, Çimento Fabrikası ve Çimento Fabrikası Kampı gibi onlarca kurum, kuruluş ve işletme kıyı kanununu ihlal etmektedir. Bu yapıların Van gölü havzasında kirliliğe yol açtığı, çöp ve atıkların arıtılmadan göle karıştığı bilinmektedir. Mevcut ve yapılmakta olan yapıların kuraklık nedeniyle bazı yerlerde kilometrelerce çekilmiş olan göle etkileri çok daha ağır yaşanmaktadır. 2020-21 yıllarında yağışlardaki azalma ve artan sıcaklık nedeniyle yaşanan aşırı

buharlaşma sonucu gl suyunun çekildiği, gln derinliklerinde mikrobiyalitlerin, sahil bandında ise kentsel atıkların yoğun olduğu balık yığınlarının açığa çıktığı bilinmektedir. Gl havzasında olan Erçek gl, elabibağı, Karasu, Edremit, Göründü, Yaylıyaka sulak alanları ile Dönemeç (Engil) deltası, Bendimahi deltası ve sulak alanı, Çaldıran ovası, imen ova glleri, Turna (Keşiş) gölü sulak alanı, iekli (Hıdırmenteş) gl sulak alanı, Erekgl sazlıkları ve Gvelek gl sulak alanlarında bilinçsiz tarımsal ilaçlama başta olmak üzere doğaya ve çevreye zarar veren imar, altyapı, madencilik ve diğer insan faaliyetleri çoğu zaman denetimsiz bir şekilde devam etmektedir.

Bu bağlamda;

- 1) Van Gölü sahilinde evre, kıyı ve imar kanunlarını ihlal eden kamu kurum ve kuruluşlarının binaları ne zaman yıktırılacaktır?
- 2) 2010-2022 yılları arasında evre kanunu, imar kanunu ve kıyı kanunu ihlalleri nedeniyle Van Gölü sahilindeki kurum ve kuruluşlara uygulanan yaptırımlar nelerdir? Bu kapsamda yıktırılan, yapımı durdurulan bina sayısı kaçtır? Bu bina ve yapılardan Vangl'nde karışan atık ve kanalizasyon sularının arıtması yapılmakta mıdır?
- 3) Van Gölü sahilindeki kamu kurum ve kuruluşlarının Van Glne evresel etkileri zerine Bakanlığınızın bir araştırması mevcut mudur?
- 4) Son 5 yılda Van glnde ortaya çıkan değişimler Bakanlığınızca incelenmiş midir?
- 5) İklım krizi ve kuraklığın Van Gölü'ne etkileri zerine Bakanlığınızın bir araştırması mevcut mudur?
- 6) Van gölü havzasında bulunan tarım alanlarında bilinçsiz tarım ilaçlarının kullanımını ve bilinçsiz sulamayı önlemek amacıyla hangi tedbirler alınmaktadır?
- 7) Van gölü havzasında bulunan sulak alan, delta, sazlık ve benzeri alanların kuraklık nedeniyle yok olmasının etkileri zerine Bakanlığınızın bir araştırması mevcut mudur?
- 8) Van gölü havzasında bulunan sulak alan, delta, sazlık ve benzeri alanların bilinçsiz tarım ilacı kullanımına ve diğer zararlı insan faaliyetlerine karşı korunması amacıyla hangi tedbirler alınmaktadır?
- 9) Sinek ilaçlama adı altında belediyelerce yapılan faaliyetlerin doğaya zarar vermesini önlemek amacıyla hangi tedbirler alınmaktadır? Van gölü havzasındaki alanlarda bu tedbirler nasıl uygulanmaktadır? Söz konusu ilaçlamanın denetimsiz ve bilinçsizce yapılmasının riskleri nelerdir?